

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 13. oktobra 2022

Poraba EU: revizorji ugotavljajo, da se je število napak povečalo

Po navedbah Evropskega računskega sodišča (Sodišča) se je število napak pri porabi iz proračuna EU povečalo. Revizorji so v danes objavljenem letnem poročilu prišli do zaključka, da je zaključni račun EU za proračunsko leto 2021 sicer resničen in pošten prikaz stanja ter da je mogoče šteti, da so prihodki brez napak, vendar je pri plačilih še vedno preveč napak. Odkrili so tudi tveganja v zvezi s sredstvi EU, ki so bila dana na voljo v odziv na krizo zaradi COVID-19 in vojno agresijo v Ukrajini. Poleg tega poročilo prvič vključuje ločeno mnenje o začasnem instrumentu EU za okrevanje, tj. mehanizmu za okrevanje in odpornost.

Revizorji ugotavljajo, da se je skupna stopnja napak pri porabi iz proračuna EU v letu 2021 povečala na 3,0 % (leta 2020: 2,7 %). Skoraj dve tretjini revidiranih odhodkov (63,2 %) sta bili ocenjeni kot visoko tvegani, kar je prav tako povečanje v primerjavi z letom 2020 (59 %) in prejšnjimi leti. Pravila in merila za upravičenost, ki veljajo za to vrsto odhodkov, so pogosto zapletena, zaradi česar je verjetnost napak večja. Pri odhodkih z visokim tveganjem je bila ocenjena stopnja napake leta 2021 še vedno pomembna, tj. 4,7 % (leta 2020: 4,0 %).

Negativno mnenje o odhodkih iz proračuna EU

Revizorji so tako kot v zadnjih dveh letih ugotovili, da je bila stopnja napake za odhodke z visokim tveganjem vseobsegajoča, zaradi česar so o porabi EU v letu 2021 dali negativno mnenje.

Ocenjena stopnja napake ni merilo za goljufije, neučinkovitost ali potrato, ampak ocena, koliko sredstev ni bilo porabljenih popolnoma v skladu s pravili EU in nacionalnimi pravili. Vendar so revizorji med svojim delom odkrili tudi 15 primerov suma goljufije (leta 2020: šest), ki so jih prijavili Evropskemu uradu za boj proti goljufijam (OLAF), ta pa je že začel pet preiskav. Sodišče je eno od teh zadev hkrati prijavilo tudi Evropskemu javnemu tožilstvu (EJT), skupaj s še eno zadevo, ki jo je odkrilo leta 2021.

„Zaradi vojne agresije v Ukrajini, pomanjkanja energije, pandemije COVID-19 in podnebnih sprememb se mora EU hkrati spopadati s posledicami vrste kriz brez primere,“ je povedal predsednik Evropskega računskega sodišča Tony Murphy. *„V takih razmerah prihaja do večjih*

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila letnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celo poročilo je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

tveganj in izzivov za finance EU, zato je še toliko pomembnejše, da Evropska komisija sredstva upravlja dobro in uspešno, k čemur s svojim delom pomembno prispeva tudi Sodišče.“

Prvo mnenje o odhodkih iz mehanizma za okrevanje in odpornost

Letos je bil v revizijo prvič zajet mehanizem za okrevanje in odpornost, ki je glavni element svežnja NextGenerationEU v vrednosti 800 milijard EUR, katerega namen je ublažiti gospodarske posledice pandemije. Za razliko od odhodkov iz proračuna EU, ki temeljijo na povračilu stroškov in izpolnjevanju pogojev, pri mehanizmu za okrevanje in odpornost države članice prejmejo sredstva, ko dosežejo vnaprej določene mejnike ali cilje. Leta 2021 je bilo iz tega mehanizma izplačano le eno plačilo, in sicer Španiji. Revizorji so ugotovili, da eden od 52 mejnikov iz španskega zahtevka za plačilo ni bil v celoti dosežen, kar pa po njihovem mnenju ni imelo pomembnega učinka. Vendar so revizorji v oceni mejnikov, ki jo je opravila Komisija, ugotovili slabosti in pozvali k izboljšanju tovrstnih ocen v bodoče.

Revizorji ugotavljajo, da skladnost z drugimi pravili EU in nacionalnimi pravili ni del ocene, ki jo je opravila Komisija v zvezi z zakonitostjo in pravilnostjo plačil v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, zato je Sodišče ni upoštevalo pri pripravi svojega mnenja. Ta vidik bo obravnavan ločeno s prihodnjimi revizijami, ko bo delo Evropske komisije v zvezi s tem končano. Uspešnost različnih reform, za katere so bili določeni mejniki, pa bi bila bolj tema prihodnjih posebnih poročil.

Zaradi odziva na pandemijo in vojno agresijo v Ukrajini se povečujejo proračunska tveganja

Skupna izpostavljenost proračuna EU morebitnim prihodnjim obveznostim se je v letu 2021 več kot podvojila, in sicer s 131,9 milijarde EUR na 277,9 milijarde EUR. To je bilo predvsem posledica izdaje obveznic v višini 91,0 milijarde EUR za financiranje svežnja NextGenerationEU in povečanja finančne pomoči državam članicam za zaščito delovnih mest in delavcev, ki jih je prizadela pandemija, za 50,2 milijarde EUR.

Revizorji so opozorili tudi na tveganja, ki jih vojna agresija v Ukrajini pomeni za proračun EU. Ukrajina je imela ob koncu leta 2021 v okviru več programov EU neodplačana posojila v nominalni vrednosti 4,7 milijarde EUR. Poleg tega je Evropska investicijska banka Ukrajini odobrila posojila, krita z jamstvi EU, v vrednosti 2,1 milijarde EUR.

V letu 2021 so se neporavnane obveznosti iz proračuna EU zmanjšale, zlasti zaradi zamud pri izvajanju skladov z deljenim upravljanjem v večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027, in so konec leta 2021 znašale 251,7 milijarde EUR (leta 2020: 303,2 milijarde EUR). Vendar so skupne neporavnane obveznosti (vključno z 89,9 milijarde EUR za NextGenerationEU) dosegle rekordno vrednost v višini 341,6 milijarde EUR. Sodišče poudarja, da so med državami članicami še vedno velike razlike pri črpanju sredstev iz evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladov ESI) iz proračuna za obdobje 2014–2020. Irska, Finska in Ciper so na primer porabili več kot tri četrtine sredstev, ki so jim bila dodeljena, tri države EU z najnižjo stopnjo črpanja (Hrvaška, Slovaška in Malta) pa le malo več kot polovico svojih zneskov prevzetih obveznosti.

Odrpta vprašanja v zvezi z dopisom Komisije Madžarski o pravni državi

Revizorji v poročilu omenjajo uradno pisno obvestilo, ki ga je Komisija aprila 2022 poslala Madžarski, s čimer se je začel postopek, ki bi lahko privedel do ukrepov proti državi članici zaradi kršitev načela pravne države. Komisija v letnem poročilu o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna EU, v katerem navaja ključne informacije o svoji notranji kontroli in finančnem poslovanju, ni razkrila, kakšne posledice bi lahko to uradno obvestilo imelo na pravilnost odhodkov na Madžarskem.

Ozadje

Leta 2021 je proračunska poraba EU znašala 181,5 milijarde EUR oz. 2,4 % celotne porabe sektorja država držav članic ali 1,3 % njihovega bruto nacionalnega dohodka. Ob upoštevanju porabe iz mehanizma za okrevanje in odpornost so plačila EU v letu 2021 skupaj znašala 228,0 milijarde EUR. Od tega so bile približno tri četrtine porabljene v okviru sistema deljenega upravljanja, pri katerem so države članice tiste, ki razdeljujejo sredstva, izbirajo projekte in upravljajo odhodke EU.

Revizorji vsako leto revidirajo prihodke in odhodke EU ter preučijo, ali je zaključni račun zanesljiv ter ali so prihodkovne in odhodkovne transakcije skladne z veljavnimi pravili.

„Negativno“ mnenje pomeni, da so revizorji ugotovili zelo razširjene probleme. Preden revizorji dajo revizijsko mnenje, preizkusijo vzorce transakcij, da dobijo statistično oceno tega, koliko napake vplivajo na porabo iz proračuna EU. Stopnjo napake, ocenjeno za to porabo, primerjajo z 2-odstotnim pragom, tj. stopnjo, nad katero se nepravilna poraba šteje za pomembno.

Kontakti za medije

Tiskovni urad Sodišča: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – T: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – T: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – T: (+352) 691 553 547